

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК

на проєкт освітньо-наукової програми «Публічне управління та адміністрування» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю D4 Публічне управління та адміністрування галузі знань D Бізнес, адміністрування та право в Полтавському державному аграрному університеті

Проєкт освітньо-наукової програми «Публічне управління та адміністрування» Полтавського державного аграрного університету демонструє системний та виважений підхід до підготовки докторів філософії у сфері публічного управління, враховуючи специфіку аграрного університету та регіональні потреби галузі. Програма характеризується вдалим поєднанням міждисциплінарності, орієнтації на практичні потреби аграрного сектору та включенням актуальних курсів, зокрема «Цифровий розвиток публічного управління» та «Стратегія повоєнного відновлення України», що відображає сучасні виклики державотворення. Водночас для підвищення конкурентоспроможності програми та її повнішої відповідності вимогам третього освітньо-наукового рівня доцільно доопрацювати окремі аспекти, що стосуються конкретизації компетентностей, оптимізації розподілу кредитів, посилення практичної та міжнародної складових.

Так, мета програми, викладена у розділі 2, потребує конкретизації з огляду на специфіку підготовки фахівців у профільному аграрному закладі вищої освіти, оскільки саме чітке визначення унікальності програми дозволить виокремити її серед аналогічних освітніх продуктів інших університетів. Фахова компетентність ФК13, яка стосується організації професійної служби лише в органах місцевого самоврядування, видається занадто вузькою та потребує розширення на державну службу всіх рівнів управління. Крім того, програма не включає компетентності щодо євроінтеграційних процесів у публічному управлінні, антикризового управління та володіння сучасними методами аналітики великих даних і штучного інтелекту, що є критично важливим для сучасного дослідника у сфері публічного управління та адміністрування.

Розподіл кредитів між обов'язковими компонентами програми потребує оптимізації відповідно до специфіки третього освітньо-наукового рівня, на якому методологія наукових досліджень становить фундаментальну основу для написання дисертації. Зокрема, на дисципліну ОК7 «Методологія та організація досліджень у галузі публічного управління та адміністрування» виділено лише 5 кредитів, тоді як на ОК1 «Англійська мова академічного спрямування» - 7 кредитів, що видається непропорційним для PhD-рівня, де пріоритетним має бути саме оволодіння інструментарієм дослідження. Доцільно збільшити обсяг ОК7 до 6-7 кредитів або додати до вибіркових компонентів спеціалізовані курси з прикладного економетричного аналізу чи Data Science в публічному управлінні, водночас оптимізувавши обсяг ОК1 до 5 кредитів. Аналогічно, обсяг ОК8 «Управління проєктами в публічній сфері» (3 кредити) видається недостатнім для глибокого освоєння сучасних методологій у державному секторі, особливо враховуючи програмний результат навчання ПРН07, який вимагає від здобувача вміння розробляти стратегії та програми відновлення, тому пропонується розширити цей компонент до 4-5 кредитів або інтегрувати його з ОК10, створивши потужний міждисциплінарний модуль «Управління стратегічними проєктами відновлення».

Зазначення у програмі загального обсягу вибірових дисциплін у 16 кредитів ускладнює розуміння можливостей для індивідуалізації освітньої траєкторії здобувачів та не дозволяє оцінити повноту охоплення різних аспектів публічного управління. Необхідно навести орієнтовний каталог вибірових дисциплін з можливістю вибору не менше ніж з 2-3 варіантів для кожного блоку, охопивши такі напрями як цифрова трансформація публічного управління, управління людськими ресурсами в публічній сфері, фінансовий менеджмент, регіональна політика, антикризовий менеджмент та публічно-приватне партнерство. Крім того, доцільно передбачити можливість обрання дисциплін з інших освітніх програм університету, що сприятиме посиленню міждисциплінарності та розширенню дослідницького інструментарію здобувачів, особливо важливого для комплексного вивчення проблем публічного управління на перетині різних галузей знань.

Стосовно наукової складової, доцільно передбачити участь здобувачів у наукових проектах або грантових програмах як бажаний компонент наукової підготовки, що сприятиме формуванню практичних навичок залучення фінансування досліджень та міжнародної наукової співпраці, особливо важливих в умовах інтеграції України до європейського дослідницького простору

Крім того, програма передбачає лише педагогічну практику обсягом 3 кредити, що є недостатнім для формування практичних компетентностей у майбутніх дослідників публічного управління, особливо враховуючи те, що багато здобувачів третього рівня вищої освіти не мають попереднього досвіду роботи в органах влади. Доцільно запровадити окремий компонент «Практика в органах публічного управління» обсягом 3-4 кредити, що передбачатиме стажування в органах державної влади, місцевого самоврядування або громадських організаціях, де здобувачі зможуть не лише спостерігати за процесами прийняття управлінських рішень, а й брати участь у розробці стратегічних документів, аналітичних записок та проектів нормативно-правових актів. Варто також активніше залучати практиків-управлінців до викладання фахових дисциплін та розроблення кейсів на основі реальних управлінських ситуацій, що підвищить практичну цінність освітньої програми.

Таким чином, проєкт освітньо-наукової програми «Публічне управління та адміністрування» загалом відповідає сучасним вимогам до підготовки докторів філософії у сфері публічного управління, демонструє виважений підхід до формування змісту освіти та має значний потенціал завдяки орієнтації на актуальні виклики цифрового розвитку, повоєнного відновлення та розвитку сільських територій, а також завдяки налагодженій співпраці з органами влади та регіональними стейкхолдерами. Водночас для підвищення якості та конкурентоспроможності програми пропонується здійснити низку доопрацювань, викладених вище. Запропоновані зміни сприятимуть формуванню сучасних компетентностей майбутніх докторів філософії, підвищенню їхньої конкурентоспроможності на ринку праці та зміцненню позицій програми в національному освітньому просторі, тому рекомендую врахувати наведені зауваження при фінальній редакції програми.

доктор наук з державного управління,
професор кафедри менеджменту
Полтавського університету
економіки і торгівлі

Ігор КОЗІЮРА

15.02.2026